

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1903.

Första Kammaren.

N:o 20.

Tisdagen den 3 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Justerades protokollet för den 24 nästlidne februari.

Upplästes följande läkareintyg:

Att herr disponent m. m. *Henrik Berggren* på grund af influensa är oförmögen att deltaga i Riksdagens arbete, intygar

Karlskrona den 1 mars 1903.

Nils Nilsson,
Stadsläkare.

Anmälades och bordlades statsutskottets memorial och utlåtande:

n:o 27, med förslag till voteringsproposition i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i en fråga rörande anslagen under riksstatens andra hufvudtitel;

n:o 28, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslag under riksstatens sjätte hufvudtitel; och

n:o 29, i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 131, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 4, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Konungen angående upphörande af den

Första Kammarens Prot. 1903. N:o 20.

vissa städer åliggande skyldigheten att bekosta lokal åt telegrafstation, beslöt Första Kammaren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 1.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 13, till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof under andra hufvudtiteln gjorda framställning i fråga om utvidgning af länsfängelset i Hernösand och uppförande af nytt cellfängelse invid Göteborg.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran lagutskottets den 28 sistlidne månad bordlagda utlåtanden n:is 29 och 30.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Danckwardt-Lillieström* under tiden från den 4 till och med den 14 innevarande mars.

Justerades två protokollsutdrag för denna dag, hvarefter kammaren åtskildes kl. 2,41 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 4 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 25 nästlidne månad.

Anmälades och bordlades:

konstitutionsutskottets utlåtande n:o 2, i anledning af väckt motion om ändring af § 24 riksdagsordningen m. m.;

bevillningsutskottets memorial och betänkanden:

n:o 19, i anledning af återremiss af vissa delar af bevillningsutskottets betänkande n:o 15 i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om vissa ändringar i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 3 december 1897;

n:o 20, i anledning af föreslagna ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften;

n:o 21, i anledning af väckta motioner om ändring i tullsatserna för vissa kopparfabrikat; och

n:o 22, angående höjning af tullen å vissa slag af elektriska maskiner; äfvensom

lagutskottets utlåtanden:

n:o 31, i anledning af väckta motioner om ändringar i lagstiftningen angående aktiebolag; och

n:o 32, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Konungen i syfte, att kungörelsen angående upphörandet af posträtter m. m. den 9 november 1836 måtte upphöra att gälla.

Föredrogs å nyo lagutskottets den 28 sistlidne februari och under gårdagen bordlagda utlåtande n:o 29, i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Konungen angående ändring i vissa delar af landstingsförordningen. *Om ändring i vissa delar af landstingsförordningen.*

Herr Törner: Herr grefve och talman, mina herrar! Såsom af de föreliggande motionerna inhämtas, föreslå motionärerna, att i den nuvarande landstingsförordningen måtte införas en del ändringar och tillägg. Det tillägg, som motionärerna önska, är omtaladt på sid. 2, mom. 4, där motionärerna hemställa, huruvida icke lands-

*Om ändring
i vissa delar
af landstings-
förordningen.*

(Forts.)

tinget bör själft få bestämma om ersättningen åt revisorerna af dess förvaltning och räkenskaper. § 24 i landstingsförordningen säger, att »landstingsman icke äger att tillgodonjuta annan godtgörelse än reseersättning». Nu framhålla emellertid motionärerna, att, då en del revisorer hafva sig ålagdt att företaga vissa resor för att granska t. ex. länslasarettens räkenskaper och för sådana uppdrag måste vistas utom sina hemorter under loppet af kanske nära en vecka, man icke kan af dem begära, att de utan någon som helst ersättning skola sköta dessa åligganden. Därför hafva också en del landsting beslutat att till dessa revisorer lemna ett dagtraktamente utöfver reseersättningen. Detta strider mot landstingsförordningens föreskrifter; således finnas landsting, som i detta afseende beslutat och handlat i strid mot landstingsförordningen.

Nu tillstyrker lagutskottet en skrivelse till Kungl. Maj:t rörande allt, hvarom motionärerna hemställt, med undantag dock för denna punkt, ty, säger lagutskottet, detta är ett kommunalt uppdrag, och kommunala uppdrag skola skötas utan någon ersättning. Jag ber härvid att få påpeka, att detta förr i tiden varit förhållandet med alla kommunala uppdrag, men att nästan för hvart år, som gått, förändringar härutinnan inträdt, så att det ena kommunala uppdraget efter det andra försetts med arfvode, när nämligen uppdraget varit af beskaffenhet att kräfva ett sådant. I städerna hafva t. ex. på flera håll bestämts arfvoden åt städernas revisorer. Arfvoden eller dagtraktamenten hafva bestämts för brandchef, för ordförande i fattigvårdsstyrelse, framför allt emellertid för revisorer. Man har nämligen resonerat på det sättet, att om man gifver ett dagtraktamente åt en person, som nödgas för dylikt uppdrag vistas utom sin ort, man därigenom skall bättre sättas i tillfälle att erhålla för uppdraget fullt lämpliga personer.

Häremot kan nu göras den invändningen, att detta arfvode lätt kan antaga formen af ett slags pension åt en eller annan, som år efter år erhåller detta uppdrag. Det är sant, att allt kan missbrukas, men därför att det kan missbrukas, bör man icke underlåta att införa något, som är nyttigt och nödvändigt, och det är en sådan ersättning i form af dagtraktamente åt en del af landstingets revisorer. När förhållandet nu är — låt vara i strid mot landstingsförordningen — så anordnad inom en del landsting, synes det mig vara af mycken vikt, att Riksdagen i denna fråga beslutar så, att de landsting, som nu handla i strid mot lagen, måtte sättas i tillfälle att handla fullt lagligt.

På grund häraf föreslår jag, herr grefve och talman, att i skrivelsen måtte inrymmas äfven det medgifvandet, att landsting må äga rätt att bestämma dagtraktamente åt sina revisorer. Jag yrkar sålunda bifall till herr Tamms motion.

Herr Hasselrot: Jag skall icke tillåta mig ingå i något närmare bedömande af det faktum, som den förre ärade talaren påpekat,

nämligen att på ett eller annat ställe, på sidan om lagen, ersättning gifves åt de revisorer, som af landsting utses, och att sådant jämväl kan äga rum i fråga om ett eller annat likartadt kommunalt uppdrag. Hvad nu här är fråga om är, att man skulle i lagen införa en uttrycklig bestämmelse, stående i strid med den grundsats, som hittills i alla kommunala författningar gjort sig gällande, att i regel de kommunala uppdragen fullgöras utan ersättning för därmed förenadt arbete. Jag tror för min del, att, om än det i ett eller annat särskildt fall kunde vara önskligt att ersättning gifves, det dock skulle vara betänkligt att i lagen införa en allmän bestämmelse i sådant hänseende; man lemnar därigenom den princip, som hittills varit godkänd, och man vet icke hvar det slutar. Det blir nog då fråga om ersättning för så godt som alla kommunala uppdrag. Jag tillåter mig därjämte påpeka, att hittills åtminstone det ej visat sig erbjuda några svårigheter för landstingen att få goda och dugliga revisorer, fastän landsting i allmänhet icke gifvit dem dagtraktamente. Det kan däremot hända, att, om dylik ersättning tilltages tämligen rundlig, en och annan duglig, välbergad person drager sig för att mottaga sådant uppdrag, emedan han vet, att någon annan person finnes, som kan bättre behöfva detta lilla tillskott i inkomst; och det kan sålunda hända, att landstinget icke får den lämpligaste personen till revisor, därför att det finns en annan, visserligen icke oduglig, men mindre lämplig person, som har behöft det med uppdraget förenade arfvode.

Jag tror det därför af både principiella och praktiska skäl vara bäst att låta landstingsförordningen i detta hänseende behålla sin nuvarande lydelse och ber därför att få yrka bifall till lagutskottets förslag oförändradt.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, gjordes jämlikt därunder förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till hvad utskottet i förevarande utlåtande hemställt samt vidare därpå att kammaren skulle bifalla herr Tamms i ämnet afgifna motion, och förklarades den förra propositionen, hvilken upprepades, vara med öfvervägande ja besvarad.

Vid förnyad föredragning af lagutskottets den 28 nästlidne februari och den 3 innevarande mars bordlagda utlåtande n:o 30, i anledning af väckt motion i fråga om skyldigheten att bidraga till organists aflöning, biföll kammaren hvad utskottet i föreliggande utlåtande hemställt.

Vid föredragning af statsutskottets nästlidne dag bordlagda memorial n:o 27, med förslag till voteringsproposition i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i en fråga rörande anslagen under

*Om ändring
i vissa delar
af landstings-
förordningen.*
(Forts.)

riksstatens andra hufvudtitel, godkändes den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande statsutskottets under gårdagen bordlagda memorial n:o 28, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslag under riksstatens sjetta hufvudtitel.

Punkterna 1—3.

De föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

Punkten 4.

Lades till handlingarna.

Punkten 5.

Den föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran statsutskottets sistlidne dag bordlagda utlåtande n:o 29.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 17, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894;

n:o 18, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen;

n:o 19, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862;

n:o 20, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser rörande bokföringsskyldighet;

n:o 21, i anledning af väckt motion om ändring af 15 kap. 2 § giftermålsbalken; samt

n:o 22, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 1, 11, 23 och 50 §§ i lagen den 28 juni 1895 om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de under dagen första gången bordlagda ärendena skulle sättas främst på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 11,30 f. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Fredagen den 6 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Justerades protokollet för den 27 nästlidne februari.

Upplästes ett ingifvet läkareintyg af följande lydelse:

Ledamoten af Riksdagens Första Kammare baron *Christoffer Rappe*, som lider af influensa, är på grund däraf förhindrad att tills vidare bevista kammarens sammanträden.

Stockholm den 6 mars 1903.

S. von Hofsten.
Med. d:r.

Anmälades och bordlades:

lagutskottets utlåtanden:

n:o 33, i anledning af väckt motion om upphörande af trettonde-dagens firande såsom särskild helgdag;

n:o 34, i anledning af väckta motioner om ändring i vissa delar af rättegångsbalken m. m.; och

n:o 35, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående revision af lagen om straff för ämbetsbrott af präst m. m.; äfvensom

Första Kammarens tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Konungen i fråga om ändring i sättet för utdelning af vinet i nattvarden.

Herr talmannen tillkännagaf, att enligt mellan talmännen träffad öfverenskommelse omröstningar jämlikt 65 § riksdagsordningen komme att anställas vid kamrarnes sammanträden lördagen den 14 innevarande mars öfver de voteringspropositioner, som för sådant ändamål redan blifvit eller före nämnda dag blefve af båda kamrarne godkända.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran följande den 4 i denna månad bordlagda ärenden, nämligen konstitutionsutskottets utlåtande n:o 2, bevillningsutskottets memorial och betänkanden n:is 19—22, äfvensom lagutskottets utlåtanden n:is 31 och 32.

Herr af *Burén* aflämnade följande motioner:

n:o 46, angående skogsvårdsafgifters användande till inköp af mark för bildande af allmänningsskogar m. m., och

n:o 47, angående skrifvelse till Konungen i fråga om varden och förvaltningen af vissa enskilda skogar.

Dessa motioner blefvo hvar för sig på därom framställda yrkanden, bordlagda.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Fröberg* under fjorton dagar, räknadt från den 10 i denna månad.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de under dagen första gången bordlagda ärendena skulle sättas främst bland utskotts-betänkandena på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 2,45 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
